

Sygn. akt II Ca 866/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Mikołajewski – spr.

Protokolant Sekretarz sądowy Katarzyna Gustaw

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy S.

przeciwko J. R. i I. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Puławach – VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Rykach z dnia 26 czerwca 2013 roku, sygn. akt VI C 85/13

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) w pkt I. w ten sposób, że oddala powództwo w całości,

b) w pkt II. w ten sposób, że oddala wnioski powoda i pozwanych o zasądzenie zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od Gminy S. na rzecz I. R. kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 866/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 22 czerwca 2012 roku powód Gmina S. – Gminny Zakład Usług (...) w S. domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych J. R. i I. R. kwoty 1.792,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2008 roku do dnia zapłaty, tytułem zapłaty za zużytą wodę na podstawie umowy o dostarczanie wody z dnia 8 sierpnia 2006 roku.

*

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Puławach VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Rykach:

I. zasądził solidarnie od pozwanych J. R. i I. R. na rzecz powódki Gminy S. – Gminnego Zakładu Usług (...) z siedzibą w S. kwotę 1.792,91 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2008 roku do dnia zapłaty;

II. nie obciążył pozwanych kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 sierpnia 2006 roku jednostka budżetowa Gminy S. – Gminny Zakład Usług (...) w S. zawarł z pozwanymi I. R. i J. R. umowę o zaopatrzenie w wodę nieruchomości położonej w S. przy ul. (...). Pozwani byli zobowiązani do uiszczania opłaty za dostarczoną wodę w wysokości i w terminie określonych w dostarczanych pozwanym fakturach VAT, zgodnie z ilością wody pobranej, odczytanej na wodomierzu. Aneksem nr (...) dokonano zmiany tej umowy w ten sposób, że ustalono, iż płatności odbiorca dokonuje na podstawie faktury cztery razy do roku w terminie 14 dni od dnia doręczenia faktury.

W dniu 18 lipca powód przesłał pozwanym fakturę VAT nr (...) z wezwaniem do zapłaty za pobór wody kwoty 1.791,30 zł. W tym dniu został dokonany odczyt wodomierza, z którego wynikało, iż nastąpił pobór 963 m³ wody. Opłata za wodę obejmowała okres od dnia 24 stycznia 2008 roku do dnia 26 kwietnia 2008 roku.

Pozwani tej kwoty nie uiszcili. W dniu 10 stycznia 2010 roku pozwana I. R. złożyła pismo, w którym zakwestionowała wysokość należności. W uzasadnieniu pozwana wskazała, iż przyłącze wodne z jej budynku jest połączone z budynkiem przy ul. (...), w którym pękła rura.

W dniu 10 czerwca 2010 roku powód zlecił powołanej komisji przeprowadzenie badań w budynku przy ul. (...). W wyniku kontroli stwierdzono, że istotnie instalacja wodociągowa przy ul. (...) jest podłączona do budynku pozwanych, ale od 2005 roku został odcięty przez I. R. pobór wody. Ponadto komisja stwierdziła, że w budynku przy ul. (...) nie stwierdzono śladów wycieków czy awarii. Z przeprowadzonej czynności został sporządzony protokół. Po przeprowadzeniu kontroli I. R. wniosła o umorzenie należności za wodę.

Sąd Rejonowy wskazał, na podstawie jakich dowodów ustalił powyższy stan faktyczny.

Sąd Rejonowy podkreślił, że dokumenty, na których się oparł, nie były kwestionowane co do ich wiarygodności i autentyczności.

Za w pełni wiarygodne również uznał Sąd zeznania F. Ł., który wskazał, iż w okresie wystawienia rachunku nie były zgłaszane przez pozwanych żadne awarie. Za niewiarygodne częściowo Sąd Rejonowy uznał zeznania pozwanej I. R. oraz świadków w osobach N. R. i D. K., którzy wskazali, że miała miejsce awaria na terenie budynku przy ul. (...). Poza ich twierdzeniami brak jest w dokumentacji jakichkolwiek śladów awarii, które świadczyłyby o wypływie tak dużej ilości wody.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa, który miałby ocenić zniszczenia w budynku przy ul. (...), uznając, iż przedmiotowy wniosek nie ma związku ze sprawą oraz strona pozwana w żaden sposób nie udowodniła, iż ewentualna awaria na tej nieruchomości miała związek z wysokością jej rachunku.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski o przesłuchanie świadków B. i M., gdyż okoliczności dotyczące odczytu wody nie miały związku ze sprawą.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne.

Sąd Rejonowy podniósł, że strony zawarły umowę o zaopatrzenie w wodę z dnia 8 sierpnia 2006 roku, zgodnie z którą pozwani są zobowiązani do zapłaty za dostarczoną do ich posesji wodę w wysokości określonej w fakturach VAT. Zgłoszenie zastrzeżenia nie wstrzymuje obowiązku opłaty.

Strona pozwana starała się wykazać, iż przyczyną tak wysokiego poboru wody była awaria w budynku przy ul. (...), który jest podłączony do jej budynku przy ul. (...). Nawet jeżeli istnieje przedmiotowe połączenie między nieruchomościami, ma ono jednak charakter prywatny, a umowa o zaopatrzenie w wodę została zawarta wyłącznie z pozwanymi i to oni ponoszą ewentualną odpowiedzialność za zużycie wody w budynku przy ul. (...).

Budynek ten został jednak odcięty od poboru wody przez pozwaną już w 2005 roku. Brak jest nadto jakiegokolwiek dowodu świadczącego o powstaniu awarii. Strona pozwana nie wykazała, aby do zaniedbań doszło po stronie powodowej.

Na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c. Sąd Rejonowy zasądził odsetki za opóźnienie od dnia 2 sierpnia 2008 roku, tj. od upływu terminu płatności określonego w fakturze VAT.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Rejonowy uzasadnił przepisem art. 102 k.p.c., mając na uwadze sytuację materialną pozwanych, a także dysproporcję majątkową pomiędzy stronami, co zdaniem tego Sądu przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego uzasadnia nieobciążanie pozwanych należnymi stronie powodowej kosztami procesu.

*

Apelację od tego wyroku wniosła pozwana I. R., zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości.

Skarżąca w apelacji podniosła, że nie jest możliwe zużycie przez pozwanych w ciągu 3 miesięcy 963 m³ wody. Nie została też ona powiadomiona o powołanej przez powoda komisji w sprawie zgłoszonej awarii i nie brała udziału w jej czynnościach. Dopływ wody do budynku przy ul. (...) odcięła w 2008 roku, po wykryciu awarii. Nie jest prawdą, aby nie wpuszczała do domu osób spisujących liczniki. Pozwana jest gotowa ponieść koszty konieczne do ustalenia, że awaria nastąpiła w budynku przy ul. (...). Pozwana podnosiła również, że powód w dokumentach zmiennie wskazuje, kto z pozwanych jest zobowiązany do zapłaty za dostarczaną wodę. Przede wszystkim zaś roszczenia powoda są przedawnione. Sąd Rejonowy zdaniem pozwanej bezpodstawnie oddalił jej wnioski dowodowe o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego i przesłuchanie osób spisujących stan liczników zużycia wody.

Pozwana domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest zasadna, aczkolwiek nie wszystkie jej argumenty należy podzielić.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do wniosku apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji podlegałby uchyleniu i przekazaniu sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania tylko w razie stwierdzenia nieważności postępowania, nierozpoznania istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 2 i § 4 k.p.c.). W sprawie nie zachodziły tego rodzaju okoliczności.

Należy wskazać, że poza sporem jest, że strony łączyła umowa o zaopatrzenie w wodę z dnia 8 sierpnia 2006 roku, na podstawie której jednostka budżetowa Gminy S. – Gminny Zakład Usług (...) dostarczał pozwanym wodę, a pozwani zobowiązani byli do zapłaty za dostarczoną wodę. Zgodnie z aneksem do tej umowy należności za wodę miały być płatne okresowo, tj. na podstawie faktur płatnych cztery razy do roku. Należy pozwanej wskazać, że w umowie wskazano jako odbiorców wody oboje małżonków J. R. i I. R., zatem nie są zasadne wątpliwości pozwanej co do tego, kto miał być stroną umowy, niezależnie od tego, na kogo powód wystawiał faktury czy inne dokumenty. Należy podkreślić, że przez wiele lat pozwani regulowali należności za wodę, a zatem niewątpliwie jest, że czuli się związani zawartą umową.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 roku, Nr 123, poz. 858, ze zm.) dostarczanie wody odbywa się na podstawie umowy o zaopatrzenie w wodę zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Do zakupu wody stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. W myśl art. 2 pkt 4 cyt. ustawy przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie

działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. Oznacza to, że niezależnie od tego, czy zaopatrzeniem w wodę zajmuje się wyodrębniona w tym celu osoba prawna, czy gmina poprzez gminną jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, w tym zakresie prowadzą one działalność gospodarczą.

Jeżeli chodzi o samą umowę o zaopatrzenie w wodę, należy uznać ją za umowę nazwaną, która powinna zawierać co najmniej postanowienia określone w art. 6 ust. 3 cyt. ustawy. W doktrynie wskazuje się również na możliwość zakwalifikowania takiej umowy jako umowy dostawy (art. 605 k.c.), do której z mocy art. 612 k.c. zastosowanie mają przepisy o sprzedaży. Przyjmując, że zgodnie z odesłaniem z art. 6 ust. 1a cyt. ustawy należy do zakupu wody stosować przepisy Kodeksu cywilnego, oznaczałoby to zatem, że w myśl art. 554 k.c. w zw. z art. 612 k.c. należności za dostarczoną wodę ulegają przedawnieniu z upływem lat dwóch (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 roku, sygn. II CK 423/04, OSNC 2006/1/12).

W ocenie Sądu Okręgowego należy jednak uznać, że jest to inna umowa nazwana, uregulowana w przywołanej wyżej ustawie (por. też wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2006 roku, sygn. I CSK 149/05, Lex nr 182962 czy z dnia 25 marca 2010 roku, sygn. I CSK 449/09, Lex nr 688854, czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 grudnia 2012 roku, sygn. I ACa 664/12, OSAB 2012/4/9-14). Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że do umowy tej nie znajduje odpowiedniego zastosowania art. 751 k.c. w zw. z art. 750 k.c., przewidujący dwuletni termin przedawnienia.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że roszczenia powoda podlegały przedawnieniu trzyletniemu jako roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, a zarazem roszczenia okresowe (art. 118 k.c.). Dotyczy to również całości odsetek za opóźnienie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 roku, sygn. III CZP 42/04, OSNC 2005/9/149).

Oznacza to, że roszczenia powoda uległy przedawnieniu w trzyletnim terminie liczonym od upływu terminu płatności wynikającego z aneksu do umowy (1 sierpnia 2008 roku), tj. 14 dni od dnia otrzymania faktury, którą doręczono pozwanej w dniu 18 lipca 2008 roku (k. 11). Tym samym w dniu 2 sierpnia 2011 roku roszczenie powoda uległo przedawnieniu, a pozew został wniesiony dopiero w dniu 22 czerwca 2012 roku.

Wniosków pozwanej o umorzenie należności nie można uważać za uznanie roszczenia, gdyż pozwana jednoznacznie i konsekwentnie wskazywała, że nie uznaje należności, a jedynie traktowała „umorzenie” jako sposób nieobciążenia jej nienależną kwotą.

Podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia należności wspólnej, dochodzonej od obojga małżonków pozostających w ustroju wspólności ustawowej i dotyczącej zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny (woda), należy uznać za wspólny w rozumieniu art. 378 § 2 k.p.c. w zw. z art. 36 § 2 k.r.i.o., a zatem należało zmienić zaskarżony wyrok również na korzyść drugiego pozwanego.

Wobec uwzględnienia zarzutu przedawnienia zbędne jest szczegółowe odnoszenie się przez Sąd Odwoławczy do pozostałych zarzutów apelacji. Należy pozwanej przyznać rację co do tego, że, wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, w okolicznościach niniejszej sprawy nie jest prawdopodobne, by w okresie zimy i wczesnej wiosny pozwani zużyli aż 963 m³ wody i musiało dojść do jakiegoś zdarzenia w postaci awarii lub innego niekontrolowanego wypływu wody. Obrona pozwanych w tym zakresie o tyle nie mogła prowadzić do zmiany wyroku na ich korzyść, że słusznie Sąd Rejonowy wskazał, iż to pozwani zawarli umowę z powodem, a udostępniając „prywatnie” wodę innej osobie (krewnemu) na sąsiedniej nieruchomości, ponoszą również ryzyko poboru wody na tej sąsiedniej nieruchomości. Kwestia rozliczeń pomiędzy pozwanymi a J. K. leży poza niniejszym procesem, gdyż J. K. nie był w ogóle stroną umowy zawartej z powodem. Wobec tego za nieistotne dla wyniku procesu należy uznać wszystkie zarzuty pozwanej zmierzające do ustalenia, czy miała miejsce awaria w budynku przy ul. (...).

Wobec oddalenia powództwa na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. należało oddalić wniosek powoda o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, a także analogiczny wniosek pozwanych, którzy wprawdzie wygrali sprawę, ale nie wykazali, aby ponieśli jakiegokolwiek koszty procesu przed Sądem pierwszej instancji.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od powoda na rzecz pozwanej zwrot kosztów postępowania odwoławczego obejmujących opłatę od apelacji.

Z tych względów na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.